

fi compass
ΤΣ

προχωρώντας με τα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής των ΕΔΕΤ

Το Ταμείο Συνοχής

Μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής

Τα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής που συγχρηματοδοτούνται από το Ταμείο Συνοχής αποτελούν ένα βιώσιμο και αποτελεσματικό τρόπο επένδυσης στην ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μπορούν να υποστηρίξουν ένα ευρύ φάσμα διευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών και έργων που σχετίζονται με την ενέργεια ή τις μεταφορές που ωφελούν το περιβάλλον, παρέχοντας τη δυνατότητα τα κεφάλαια να χρησιμοποιηθούν εκ νέου για περαιτέρω επενδύσεις.

Το Ταμείο Συνοχής (ΤΣ), το οποίο είναι ένα από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία, ενθαρρύνει τις επενδύσεις σε έργα προτεραιότητας των διευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών και τις επενδύσεις που σχετίζονται με την ενέργεια ή τις μεταφορές που ωφελούν το περιβάλλον σε θέματα ενεργειακής απόδοσης, τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, την ανάπτυξη των μεταφορών και την υποστήριξη των διατροπικών μεταφορών.

Το ΤΣ έχει συνολικό προϋπολογισμό ύψους 63 δισ. ευρώ για την περίοδο 2014-2020. Η στήριξη αυτή παρέχεται στα κράτη μέλη των οποίων το Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα ανά κάτοικο είναι μικρότερο από το 90% του μέσου όρου της ΕΕ. Για την περίοδο 2014-2020, το Ταμείο Συνοχής είναι διαθέσιμο σε Βουλγαρία, Κροατία, Κύπρο, Τσεχική Δημοκρατία, Εσθονία, Ελλάδα, Ουγγαρία, Λετονία, Λιθουανία, Μάλτα, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακία και Σλοβενία.

Την περίοδο 2007-13, δεν χρησιμοποιήθηκαν μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής μέσω του Ταμείου Συνοχής. Ωστόσο, αναγνωρίζοντας τα πλεονεκτήματα της παροχής στήριξης μέσω των μέσων χρηματοοικονομικής τεχνικής, η παροχή στήριξης είναι πλέον δυνατή μέσω του ΤΣ.

Μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής

- αναμένεται να επιστραφούν
- είναι ανανεούμενα, δηλ. κεφάλαια που επιστρέφονται μπορούν να χρησιμοποιηθούν ξανά στην ίδια περιοχή
- είναι κατάλληλα για οικονομικά βιώσιμα έργα, δηλ. για έργα που αναμένεται να δημιουργήσουν αρκετά έσοδα ή εξοικονόμηση για την επιστροφή της ληφθείσας ενίσχυσης
- έχουν σχεδιαστεί για να προσελκύουν συγχρηματοδότηση από άλλες πηγές, συμπεριλαμβανομένων των ιδιωτικών επενδύσεων, για να αυξήσουν το ποσό των διαθέσιμων πόρων, ιδίως σε τομείς όπου υπάρχουν προβλήματα πρόσβασης στη χρηματοδότηση
- μπορούν να έχουν τη μορφή δανείων, εγγυήσεων ή μετοχικού κεφαλαίου
- υποστηρίζουν την ανάπτυξη της προσφοράς συμβάλλοντας στην ανάπτυξη της αγοράς
- μπορούν να χρησιμοποιηθούν συμπληρωματικά με επιχορηγήσεις, και
- δύναται να διαχειρίζονται από εθνικές ή περιφερειακές τράπεζες, διεθνείς οργανισμούς όπως η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ή το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων, από ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, και (όσον αφορά δάνεια και εγγυήσεις μόνο) από τις διαχειριστικές αρχές.

Τα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής μπορούν να συγχρηματοδοτηθούν από το Ταμείο Συνοχής προκειμένου να **στηρίξουν τις επενδυτικές προτεραιότητες που περιγράφονται στο πλαίσιο των επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΤΣ** των κρατών μελών της ΕΕ. Τα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής μπορούν να χρησιμοποιηθούν στις περισσότερες περιοχές, με την προϋπόθεση ότι θα αντιμετωπίσουν **διαπιστωμένα κενά της αγοράς**, δηλ. περιοχές όπου οι τράπεζες είναι απρόθυμες να δανείσουν ή/και όπου ο ιδιωτικός τομέας δεν είναι διατεθειμένος να επενδύσει.

Τα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής μπορούν συνεπώς να συμβάλουν στην επίτευξη των ακόλουθων στόχων του ΤΣ:

- προαγωγή της παραγωγής, διανομής και χρήσης της ενέργειας η οποία παράγεται από ανανεώσιμες πηγές
- στήριξη της ενεργειακής απόδοσης και της έξυπνης διαχείρισης της ενέργειας
- επενδύσεις στον τομέα των αποβλήτων και των υδάτων
- βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένης της απορρύπανσης των υποβαθμισμένων περιβαλλοντικά περιοχών
- στήριξη ενός πολυτροπικού Ενιαίου Ευρωπαϊκού Χώρου Μεταφορών

- ανάπτυξη και βελτίωση φιλικών προς το περιβάλλον (συμπεριλαμβανομένων των χαμηλού θορύβου) και χαμηλών εκπομπών άνθρακα μεταφορικών συστημάτων για την προώθηση της βιώσιμης περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας
- ανάπτυξη και αναβάθμιση ολοκληρωμένων, υψηλής ποιότητας σιδηροδρόμων, εσωτερικής και θαλάσσιας ναυσιπλοΐας, διατροφικών συστημάτων μεταφορών και της διαλειτουργικότητας αυτών.

Μια ευρεία γκάμα μέσων χρηματοοικονομικής τεχνικής που υποστηρίζονται από το ΤΣ μπορούν να εφαρμοστούν:

- **Δάνεια**, τα οποία μπορούν να διατίθενται όταν δεν προσφέρονται αντίστοιχα στην αγορά (π.χ. από τράπεζες), ή μπορεί να έχουν καλύτερους όρους (π.χ. με χαμηλότερα επιτόκια, μεγαλύτερες περιόδους αποπληρωμής, ή με λιγότερες εξασφαλίσεις). Για παράδειγμα, μακροχρόνια δάνεια μπορούν να χρηματοδοτήσουν επενδύσεις για τη βελτίωση των σιδηροδρομικών υποδομών και τη μείωση της διάρκειας μεταφοράς ή για την αναβάθμιση των εσωτερικών πλωτών οδών και την αύξηση της μεταφορικής ικανότητας σε ποτάμια.
- **Εγγυήσεις**, όπου παρέχεται διαβεβαίωση σε έναν δανειστή πως τα κεφάλαια θα επιστραφούν αν ο δανειολήπτης αθετήσει το χρέος του. Αυτό θα μπορούσε να διευκολύνει την πρόσβαση σε εμπορικά επενδυτικά δάνεια όπου οι δανειστές σε διαφορετική περίπτωση θα τα θεωρούσαν υψηλού ρίσκου. Για παράδειγμα, μια εταιρεία παροχής ενεργειακών υπηρεσιών (ESCO – ένας οργανισμός που ειδικεύεται στις ενεργειακές λύσεις και τις καινοτόμες μεθόδους χρηματοδότησης) θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί προκειμένου να αντικαταστήσει τον οδικό φωτισμό για να μειώσει την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας, να καταργήσει επιζήμιες για το περιβάλλον τεχνολογίες και να μειώσει το κόστος συντήρησης.
- **Μετοχικό Κεφάλαιο**, όπου κεφάλαιο επενδύεται με αντάλλαγμα την ολική ή μερική κυριότητα μιας επιχείρησης ή επενδυτικού φορέα. Ο επενδυτής μετοχικού κεφαλαίου μπορεί να αναλάβει μερικό έλεγχο της διαχείρισης της επιχείρησης και δύναται να μοιράζεται τα κέρδη της επιχείρησης. Η απόδοση εξαρτάται από την ανάπτυξη και την κερδοφορία της επιχείρησης και αποκομίζεται όταν ο επενδυτής πουλήσει σε άλλον επενδυτή το μερίδιό του στην επιχείρηση («έξοδος») ή μέσω μιας δημόσιας εγγραφής. Τα κεφάλαια είναι πιο πιθανό να είναι κατάλληλα για υψηλού ρίσκου δραστηριότητες, όπως οι κατασκευές έργων ή σχεδίων (όπως σήραγγες ή γέφυρες), όπου οι δαπάνες καλύπτονται εν μέρει από την είσπραξη διοδίων.

Τα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής μπορούν επίσης να προσφέρονται συνδυαστικά με επιχορηγήσεις. Συχνά είναι απαραίτητο να βελτιωθεί ως προαπαιτούμενο η επενδυτική ετοιμότητα για την προσέλκυση επενδυτικών κεφαλαίων. Η συμβουλευτική και άλλη υποστήριξη μπορεί να είναι επιχορηγούμενη μέσω του ΤΣ.

Τα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής που συγχρηματοδοτούνται από το ΤΣ μπορούν να έχουν σημαντική μακροπρόθεσμη συνεισφορά στην ανάπτυξη των κρατών μελών που συγχρηματοδοτεί το Ταμείο Συνοχής, μέσω της στήριξης έργων σε περιοχές όπου τα επίπεδα των επενδύσεων είναι συχνά ανεπαρκή καθώς και ενθαρρύνοντας τη ανάπτυξη εμπορικών βιώσιμων έργων δημιουργώντας έτσι νέες ευκαιρίες στην αγορά. Είναι επίσης δυνατό να δημιουργήσουν ευκαιρίες για τους επενδυτές και τους ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς. Η πρόσβαση στη χρηματοδότηση είναι συνήθως πιο ακριβή και δύσκολη σε λιγότερο ανεπτυγμένα κράτη μέλη. Ωστόσο, ορισμένα έργα μπορούν να γίνουν επενδυτικά πιο ελκυστικά λόγω των στηριζόμενων από τον δημόσιο τομέα μέσων χρηματοοικονομικής τεχνικής και του σχετικού επιμερισμού του κινδύνου.

Για περισσότερες πληροφορίες

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής και την πολιτική συνοχής:

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/financial-instruments/

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/financial_instruments_en.pdf

Για έναν οδηγό αναφοράς για τις διαχειριστικές αρχές σχετικά με τα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής στα προγράμματα των ΕΔΕΤ:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/thesfunds/fin_inst/pdf/fi_esif_2014_2020.pdf

Για πληροφορίες σχετικά με την εκ των προτέρων αξιολόγηση της μεθοδολογίας των χρηματοοικονομικών εργαλείων:

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/financial-instruments/

Για την ιστοσελίδα «fi-compass», την πλατφόρμα για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για τα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής στο πλαίσιο των ΕΔΕΤ:

<http://www.fi-compass.eu/>

Για τους κανονισμούς των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων:

http://ec.europa.eu/regional_policy/el/information/legislation/regulations/

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον Κανονισμό του Ταμείου Συνοχής:

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A32013R1300>

www.fi-compass.eu
contact@fi-compass.eu
© EIB (2015)

European Commission
Directorate-General
Regional and Urban Policy
Unit B.3 “Financial Instruments and IFIs’ Relations”
B-1049 Brussels

European Investment Bank
Advisory Services
fi-compass
98-100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg